

Резван Оксана Олексіївна,

к. пед. н., доцент, професор кафедри теорії і методики професійної освіти
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди, Україна

ПРЕДСТАВЛЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДОМ ФОРСАЙТ

Проблема визначення актуальності дослідження пов'язана із умінням науковця виокремити зв'язок сучасного стану предмету дослідження із ймовірною перспективою його розвитку, в аспекті чого виникають питання: яким чином він може розвиватись, які суспільні тенденції впливають на його розвиток і наскільки позитивною є його видозміна для суспільства.

Особливо значущою перспективність досліджуваної проблеми стає в аспекті наукових праць, що стосуються підготовки фахівців, оскільки уваги потребують питання усвідомлення молоддю варіантів реалізації у межах отриманої спеціальності, що обумовлюється оновленням суспільних вимог до посадових обов'язків, і навіть змісту конкретного фаху, внаслідок чого у вакансіях з'являються нові професійні посади, обов'язки у межах яких визначаються певним синтезом із декількох споріднених спеціальностей. Отже, вважаємо необхідним орієнтувати майбутніх фахівців на необхідність виявлення ними гнучкості у прогнозуванні професійного майбутнього.

Сучасність знань про альтернативи розвитку професії обумовлюється не лише їх своєчасним оновленням, але й прагматичністю, що визначається затребуваністю у різних галузях науки та суспільства. Такі знання дають можливість молодому фахівцеві усвідомлювати можливі сценарії його фахової реалізації (класичну професійну діяльність, реалізацію у суміжних професіях, отримання додаткового або кардинально нового фаху). Альтернативи розвитку професії представлені у нових технологіях, однією із значущих серед яких виступає технологія форсайт.

Суть технології форсайт визначається довгостроковим прогнозуванням розвитку майбутнього у його альтернативах згідно експертного аналізу.

Форсайт застосовують у якості методу прогнозування більш як 30 років, перш за все, у галузях економіки, науки та технологій. Уперше термін

"foresight" було застосовано у 1930 р. письменником-фантастом Гербертом Уельсом у одному із його громадських виступів, де він запропонував увести особливу професію «професор передбачення», який, подібно історику, буде аналізувати та знаходити застосування майбутнім технологічним відкриттям» [4].

Сучасні фахівці розглядають форсайт як метод та технологію, що здатна спрогнозувати майбутнє, але й дозволити «бачити» його альтернативні форми, із яких можна обрати найбільш прийнятну для себе модель [1, 2]. Метод форсайт є активним прогнозом майбутнього, оскільки інструменти його реалізації дозволяють не передбачати проблеми майбутнього, а ставити мету у вигляді бажаного результату та визначати необхідні справжні стани, активізація яких наближує цей результат [3].

Форсайт відрізняється від стратегічного планування. Вихідним пунктом стратегії є оцінка реальних активних для сьогодення ресурсів, від синтезу яких аналітики будують картину майбутнього у будь-якій сфері життєдіяльності. Діяльність форсайту виявляє зворотні процеси: визначення точки майбутнього, її характеристики, а потім зворотного шляху до сьогодення. Таким чином, йдеться про планування із майбутнього до сьогодення (проактивність). Учасники форсайту визначаються активністю позиції, яка виявляється у спільній діяльності команд експертів щодо проектувань пересічної та майбутньої діяльності з метою посилення позитивних ресурсів, які збільшують вірогідність бажаних подій, та нівелювання негативних.

Цитована література

1. Гапоненко Н.В. Форсайт. Теория. Методология. Опыт : монография / Н.В. Гапоненко. – М. : Юнити. – Дана, 2008. – 239 с.
2. Резван О.О. Метод форсайт у визначенні професійних альтернатив майбутніх фахівців / О.О. Резван // Педагогіка та психологія : зб. наук. праць ; за заг. ред. акад. І.Ф. Прокопенка, чл.-кор. В.І. Лозової. – Х. : Вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – Вип. 45. – С. 160 – 168.
3. Соколов А.В. Форсайт: взгляд в будущее /А.В. Соколов // Форсайт. 2007. – № 1. – С. 9.
4. Форсайт в государственном и муниципальном управлении [Електронний ресурс] / режим доступа: http://www.bshe.ru/ours_programs/forsite_gov_management